

Franjo VRTULEK

LUDBREŠKA GLAZBENA TRADICIJA STARA 115 GODINA

Deset godina Velikog puhačkog orkestra Grada Ludbrega (1997. – 2007.)

Ludbreg ima bogatu glazbenu tradiciju, a posebice u puhačkoj glazbi. Još je Dobrovoljno vatrogasno društvo Ludbreg, osnovano 1869. godine, imalo svoju limenu glazbu. Prva vatrogasna limena glazba počela je s radom 1893., a prvi sačuvani snimak ludbreških vatrogasaca s limenom glazbom potječe iz 1900. godine. Dakle, Ludbreg ima svoje glazbenike više od jednoga stoljeća. Ta glazba je djelovala sve do početka prvoga svjetskoga rata.

U Ludbregu i okolici između dva svjetska rata djelovali su brojni salonski orkestri i zabavni sastavi na visokoj glazbenoj razini koji su priređivali koncerte za građanstvo, pratili pjevačka društva, muzicirali kod imućnijih obitelji. Organizirana su i pjevačka društva, plesne sekcije i glazbena škola u Starome gradu gdje su se u atriju priređivali i koncerti. Nakon II. svjetskog rata nakratko je obnovljena vatrogasna limena glazba u okviru DVD-a, a obnovljeni su i drugi stari sastavi. U nekoliko se navrata pokušavalo i s osnivanjem novih limenih glazbi. Tako je kraće vrijeme djelovala jedna skupina mladih ludbreških glazbenika na limenim instrumentima pod vodstvom glazbenoga pedagoga Juraja Lončarića. Nadalje, jedan pokušaj da se osnuje

Ludbreški salonski orkestar osnovan 1935. godine (slijeva) Ljudevit Vrančić, Hundarija Herenčić, Josip Jalšić, Franjo Novak, Juraj Lončarić, Josip Dolovski, dr. Otto Špigler, kapelnik, Vlasisavljević, Stjepan Jalšić, Mirko Jalšić, Antun Novačić i Vlado Rodemond

učenička limena glazba pri Narodnom sveučilištu Ludbreg zabilježen je i u osamdesetim godinama prošloga stoljeća. Tada već pri Narodnom sveučilištu, danas Otvorenom pučkom učilištu "Dragutin Novak" Ludbreg, od kraja šezdesetih godina prošloga stoljeća, djeluje Osnovna glazbena škola kroz koju je prošlo stotine đaka, a mnogi su među njima postali poznati i priznati glazbeni umjetnici u zemlji i svijetu, posebice tenor Tomislav Mužek, sopranistice Barbara Othman, Biserka Krušelj, Ksenija Kovačić, mladi fagotista Petar Križanić i drugi. Cijelo to razdoblje nesumnjivo govori o stalnom napretku glazbene kulture u Gradu Ludbregu, kao i o stalnoj želji za gradskim puhačkim orkestrom. Stoga je bilo samo pitanje vremena kada će se konačno i osnovati orkestar i ostvariti davna želja.

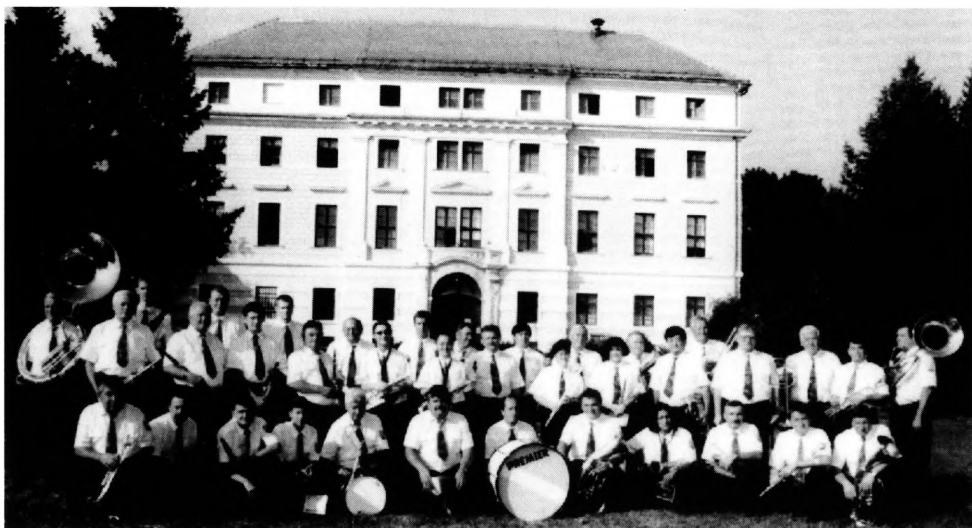
Valja još naglasiti da su upravo u Podravini, pa i u ludbreškome kraju vrlo popularne limene glazbe i da su postale posebno aktivne prije i poslije II. Svjetskoga rata. Osnovano ih je dvadesetak: u Malom i Velikom Bukovcu, Dubovici, Hrženici, Sv. Đurđu, Sesvetama Ludbreškim, Karlovcu, Strugi, Sigecu, Slokovcu, Lunkovcu, Sv. Petru i drugim. Posebno su se u osnivanju limenih glazbi isticao Juraj Lončarić iz Hrženice i Đuro Funtek iz Sesveta Ludbreških, koji je sam podučio 11 glazbi. No, najpopularnija glazba među njima bila je Limena glazba "HABEKI", koju je vodio Milan Habek, a koja je 1971. godine u tadašnjem "Jugotonu" snimila i singl ploču s četiri pjesme: Divna si Podravina, Bukovečka polka, Pod mojim prozorom i Planinarska polka, koje su bile nezaobilazne na svim zabavama, svatovima, radijskim glazbenim željama.

Osnivanje velikog puhačkog orkestra u Ludbregu 1997. godine

Veliki puhački orkestar grada Ludbrega, koji je ove godine obilježio 10. obljetnicu uspješnoga rada, počeo je s radom sredinom 1997. godine. Inicijativu za osnivanje orkestra početkom svibnja mjeseca te godine dali su novinar Franjo Vrtulek, direktor Radio Ludbrega i prof. Josip Golubić, glazbeni dirigent i direktor Glazbene škole u Koprivnici. Oni su i ranije, kao školske kolege, kao i neki drugi u gradu razmišljali o mogućem osnivanju puhačkog orkestra, ali su se uvijek ispriječile neke poteškoće. No, ovoga puta sve je izgledalo dosta ohrabrujuće. Profesor Golubić oslobodio se ponekih obveza u Koprivnici, koje je imao u vođenju tamošnjeg orkestra, a očekivalo se da će zamisao o osnivanju orkestra u Gradu Ludbregu podržati i Grad Ludbreg, odnosno da će se inicijativi odazvati i veći broj glazbenika s ludbreškoga područja, upravo iz spomenutih limenih glazbi koje su još aktivne, kao "Habeki", glazba Sesveta Ludbreških, Sigetec Ludbreški i još neke.

Naime, ranije se razmišljalo da se s radom orkestra počne iz početka tj. s mladima. Sada je zamisao bila da se u osnivanje orkestra uključe već izučeni i afirmirani glazbenici koji sviraju u glazbenim društvima ili limenim glazbama na Ludbreškom području, da se iskoristi njihovo glazbeno znanje i iskustvo, kao i to što oni posjeduju svoje glazbene instrumente, pa da se na tim temeljima osnuje orkestar. Inicijativu o osnivanju orkestra je prihvatio i svesrdno podržao tadašnji gradonačelnik grada Ludbrega mr. Franjo Križanić. Vodstvo orkestra preuzeo je prof. Golubić, kao vrsni glazbeni pedagog, pa su začas održane i prve probe, a je prvi koncert održan već u sklopu obilježavanja Ludbreške Svete Nedjelje 30. kolovoza iste godine.

Inicijativi za osnivanje orkestra već na samom početku pridružili su se gotovo svi poznati

Veliki novoosnovani puhački orkestar grada Ludbrega prije prvoga nastupa 30. kolovoza 1997. godine

glazbenici ludbreškoga kraja, a neki su od njih također već duže vrijeme razmišljali o osnivanju orkestra. Pridružili su se i akademski glazbenici Stjepan Katalenić, koji je već imao veliko iskustvo u vođenju puhačkih orkestara i Josip Horvat, zatim drugi školovani ili poznati amaterski glazbenici Ivan Zvonarek, Ivica Vargović, Senka Glavak, Ivan Hereković, Josip Povijač, Ivan Havaić i drugi koji su zatim animirali i svoje kolege glazbenike da se pridruže osnivanju Velikog puhačkog orkestra grada Ludbrega. Orkestru je na samom početku pristupila cijela skupina glazbenika iz Malog Bukovca, Sesveta Ludbreških, Sigeca Ludbreškog kao i ludbreška školovana skupina glazbenika Neven Bontek i mr. Jasminka Bontek te Slobodan Vađunec, pa su se tako na okupu našli svi koji su razmišljali o mogućem osnivanju puhačkog orkestra u Ludbregu.

Ludbreški orkestar u novim uniformama na ulicama Ludbrega, desno, dirigent Josip Golubić

Nastup Velikog puhačkog orkestra grada Ludbrega, dirigent Stjepan Katalenić

No, prevaga u svemu ipak je bio veliki skup samih glazbenika, koji se je na poziv tadašnjeg gradonačelnika Križanića održao u Ludbregu 20. lipnja 1997. godine. Skup je bio masovno posjećen od glazbenika, koji su donijeli i svoje instrumente te je izražena velika volja za osnivanjem Velikog puhačkog orkestra. Već za deset dana, 30. lipnja održana je i prva proba, a za dva mjeseca 30. kolovoza održan je i prvi službeni nastup orkestra. Grad Ludbreg i gradonačelnik na samom su početku iskazali svu podršku i financijsku pomoć osnivanju orkestra. Orkestar je osnivao Grad Ludbreg putem ustanove Pučkog otvorenog učilišta "Dragutin Novak" u Ludbregu. Osnivanju se odazvalo četrdesetak glazbenika s područja grada Ludbrega, općina Veliki i Mali Bukovec, Sveti Đurđ i Martijanec, a orkestru se pridružila i skupina glazbenika iz Koprivnice.

Prvi sastav orkestra pod vodstvom maestra Josipa Golubića izgledao je ovako: krilnice Josip Povijač, Branko Vađon, Milan Šafarek, Zvonko Jež i Ivica Novak; klarineti Neven Bontek, Dragutin Jakopčin, Robert Pokos, Ignac Vađunec, Antun Krušelj i Dejan Kordeš; tenori Vjekoslav Bračko, Josip Vrban i Josip Šoš; bariton Josip Horvat; saksofoni Elvis Tkalec, Vojkan Jocić, Margareta Oblak i Ivan Havaić; trube Sjepan Katalenić, Stjepan Borović, Dejan Povijač, Dejan Balija i Drago Turković; flaute Slobodan Vađunec i Jasminka Bontek; oboa Senka Glavak; fagot Petar Križanić; rogovi Ivica Zvonarek i Ivica Vargović; tromboni Tihomir Klauček, Josip Zember i Stjepan Novačić; basovi Antun Amadori i Ivan Hereković; doboš Vinko Biluš; cineli Vjekoslav Đurašin; bubanj Franjo Povijač, a orkestru su se ubrzo priključili na trubama Zvonko Gerić i Zlatko Kesteli; saksofonu Stjepan Novak i Davor Premec; klarinetu Antun Dominis; tenorima Stjepan Vrban, Ivan Turković, Ivan Piškori i Renato Žugec; baritonu Dragutin Kovač; trombonu Ivan Turković; tubi Mladen Zelčić; cinelima Mišo Vađon te kasnije na kompletu bubnjevima Zlatko Hrelja.

Već u prvoj godini rada, donesen je i Statut društva, izrađena su i prva odjela za članove orkestra po starom razrađenom kroju vojnika kneza Batthyanija, nabavljeni su prvi instrumenti u čijoj nabavi su pored Grada Ludbrega pomogle i ludbreške tvrtke.

1. Mr. Franjo Križanić, *gradonačelnik Ludbrega (1990. - 2001.) najzaslužniji za osnivanje novog Puhačkog orkestra Grada Ludbrega*; 2. Franjo Vrtulek, *direktor Radio Ludbrega jedan od glavnih pokretača pri osnivanju orkestra*; 3. Prof. Josip Golubić, *prvi maestro Orkestra grada Ludbrega osnovanog 1997. godine*

Tako je prikupljena i prva donacija za nabavku instrumenata u svoti od čak 61. 062 kn. Grad Ludbreg donirao je 26. 000 kn, Ciglana "Ludbrežanka" Vinogradi Ludbreški 4. 000 kn, "Oprema - zootehnička oprema" Ludbreg 2. 512 kn, Cindori Vinogradi Ludbreški 2. 800 kn, "Oprema – strojevi" Ludbreg 6. 625 kn, BOS Slokovec 1.000 kn, VM Elektronik Ludbreg 2.000 kn, "Oprema – uređaji" Ludbreg 6. 625 kn, "Bistro park" Ludbreg 500 kn, Gostionica "Gača" Ludbreg 1. 000 kn i Mljekara "A. Bohnec" Ludbreg 8. 000 kn. Tim sredstvima nabavljeni su i prvi instrumenti u vlasništvu orkestra: dva B klarineta, dvije B trube, jedna flauta, jedan Es klarinet, jedan tenor saksofon, jedan bariton, jedan tenor, jedan trombon s ventilima, doboš i veliki bubanj. Instrumenti su kupljeni u Zagrebu kod tvrtke "Etida", od poznate tvrtke Yamaha.

Od tada pa do danas orkestar je potpuno opremljen, prvenstveno uz financijsku pomoć Grada Ludbrega, a zabilježeni su i novi donatori od građanstva do ludbreških tvrtki. Do sada je nabavljeno čak četrdesetak novih glazbenih instrumenata, pa svi članovi orkestra imaju nove instrumente, nabavljene su nove uniforme, a pokrenut je i rad puhačkog odjela u okviru Osnovne glazbene škole pri POU "Dragutin Novak" "Ludbreg. Orkestar se pomladio s petnaestak mladih glazbenika te je priredio više od 150 vrlo uspješnih nastupa u Ludbregu, Hrvatskoj i inozemstvu. Nažalost, maestro Josip Golubić je zbog prerane smrti napustio orkestar koji je tako ostao bez svoga osnivača i velikog stručnog voditelja, a koji se iskazao marljivim i visokom profesionalnim radom, što je bilo vrlo važno u prvim godinama osnivanja i rada orkestra. Mastru Golubiću pripadaju sve zahvale i priznanja, koje je orkestar primio u prvim godinama rada. Radio je uporno i stručno i u svega par mjeseci uvježbao orkestar za nastupe. S vremenom repertoar je postajao sve bogatiji i raznovrsniji.

Nakon maestra Golubića, orkestar je vrlo uspješno preuzeo novi dirigent, maestro Stjepan Katalenić, također jedan od osnivača orkestrara, a orkestar vodi i danas. Pod njegovim vodstvom, orkestar niže nove organizacijske i glazbene uspjehe, koji nisu ostali nezapaženi u gradu Ludbregu i gdje god je orkestar nastupao. Orkestar širi svoj glazbeni repertoar te na

svojim koncertima ugošćuje mnoge istaknute glazbene umjetnike.

Prvi vrlo uspješan predsjednik orkestra bio je Vjekoslav Busija, tada zamjenik gradonačelnika Ludbrega. On je puno pomogao da se orkestar opremi u prvim počecima rada, opremom i instrumentima. Tajnica orkestra bila je Liljana Nofta-Grdić, ravnateljica Pučkog učilišta "Draguin Novak", koja je gotovo svakodnevno vodila brigu o orkestru i pribavljala sve što je bilo potrebno za uspješan rad. Već punih osam godina, od 1999. godine Orkestar vodi sadašnji predsjednik Josip Perin, koji je uspio u gotovo svim zamislima samih osnivača: uspješno održati orkestar, pomladiti ga kroz osnivanje puhačkog odjela u Glazbenoj školi pri Otvorenom učilištu "Dragutin Novak", opremiti orkestar potrebnom opremom i instrumentima te pridonijeti prezentaciji rada orkestra u gradu, izvan grada i zemlje. U tome mu je pomagao i cijeli Upravni i Nadzorni odbor te Otvoreno učilište, a posebno dirigent Stjepan Katalenić, zamjenik dirigenta i tajnik orkestra Slobodan Vađunec, svi ostali aktivni članovi, posebice Mišo Gerić, Ivica Vargović, Ivan Zvonarek, Josip Povijač, Ivan Bontek, Ivica Novak i drugi.

Vrijeme obilježavanja 10. obljetnice prigoda je prisjetiti se 115. obljetnice prve limene glazbe u Ludbregu. Vjerujemo da su ponosni svi sudionici koji su osobnim doprinosom pridonijeli da se ovakva glazbena udruga u gradu Ludbregu osnuje, da se uspješno održi te da iz godine u godinu iskazuje napredak. Stoga svima čestitke i zahvale, a posebice vrijednim glazbenicima koji su u orkestru od samog osnutka kao i svima koji su se pridružili i sada čine jednu lijepu i plemenitu glazbenu obitelj u Gradu Ludbregu.

Sadašnji sastav orkestra pod vodstvom maestra Stjepana Katalenića izgleda ovako: piccolo i flauta Slobodan Vađune; flauta Jasminka Bontek i Josipa Kirić; oboa Senka Glavak; klarinet Neven Bontek, Dragutin Jakopčin, Antun Krušelj, Nikola Čukolin, Dejan Čikor i Ivan Povijač; saksofoni Dejan Kordeš, Marko Havaić, Denis Povijač i Stjepan Novak; krilnice Josip Povijač, Marko Jakopčin, Ivan Pehneć, Matija Jakopčin i Zdravko Rajh; tenor Jurica Happ; baritoni Mladen Kovač i Stjepan Novak; trube Zvonko Gerić, Marko Prepelić; Mario Kučina, Gordana Jalšić, Dejan Povijač, Dragutin Turković i Ivica Novak; horne Ivan Vargović i Ivan Zvonarek; tromboni Nikola Havaić, Dino Jakšić i Daniel Čok; basovi Antun Amadori i Zoran Pehneć; mali bubanj Emil Novak; bubanj – komplet Miroslav Vađunec; veliki bubanj Vedran Vađunec i cineli Lana Sigurin.

Orkestar je uspješno gostovao u Varaždinu, Koprivnici, Križevcima, Đurđevcu, Zagrebu na Trgu bana Jelačića i u dvorani "Lisinski", Senju, Viškovu, Novom Vinodolskom, Opatiji, Letenyu i Pečuhu. Za svoj rad primio je zahvalnice i priznanja, a između ostaloga Veliku plaketu Hrvatskog sabora kulture.

Stoga su limene glazbe na području ludbreške Podravine bile izvorište za osnivanje Velikog puhačkog orkestra u Ludbregu. U jednom vremenskom razdoblju gotovo i nije bilo sela gdje nije postojala limena glazba, a u nekim selima i po dvije ili tri glazbe sastavljene od starih i mladih glazbenika kao što je bilo u Sesvetama, Hrženici, Malom i Velikom Bukovcu i još nekim mjestima. Bilo je to jedno vrijeme i vrlo unosan posao jer se odlazilo na sviranje i u susjedno Međimurje po nekoliko dana. *Znalo se prikupiti toliko novaca* da se glazbenici nisu usudili vraćati kući po noći preko hirovite Drave kako ih netko ne bi orobio u dravskim šumama.

Zato ni jedna zabava nije prošla bez limene glazbe jer su džez sastavi bili tek u povojima,

1. Josip Perin, *predsjednik Orkestra u posljednjih osam godina, od 1999. godine*; 2. Stjepan Katalenić, *novi dirigent Orkestra i jedan od osnivača orkestra*; 3. Vjekoslav Busija, *prvi predsjednik novog Puhačkog orkestra grada Ludbrega*

a tamburaška glazba nije bila dovoljno atraktivna za veće zabave, svatove i slično. Najviše se sviralo pa i zarađivalo na svatovima, a među sastavima vladalo je pravo rivalstvo. Prednjačili su svakako “Habeki” iz Malog Bukovca, jer su bili najuvježbaniji i s najboljim glazbenicima i vrsnim pjevačima od kojih se posebno isticao Tomo Triplat iz Kapele te Ignac Vađunec i Vlado Sačer iz Seseveta, Smodinec iz V. Bukovca i drugi. Glazbe su vodili “pređari”, svirci na krilnicama koji su započinjali i završavali svaku pjesmu. Među “pređarima” uz Milana Habeka isticao se i Jakob Vađon iz Seseveta Ludbreških, Muca iz Dubovice, Smodinec iz Velikog Bukovca itd. Važni su bili i klarinetisti jer ni jedna glazba nije mogla bez Es i B klarineta, bez “fligoorni”, odnosno tenora i baritona. Sve su glazbe imale po dvije Es trublje i konačno bas ili “bajz” i veliki bubanj. Limena glazba obično je brojila osam članova. Dakako, da su basovi bili vrlo važni, što zbog veličine instrumenta, što zbog davanja ritma cijelom sastavu i posebne čujnosti. No, kod sviju instrumenata vladalo je pravo rivalstvo tko je bolji. Danas i u Ludbreškom kraju kao i drugima sviraju razne modernije skupine, npr. “Kontrasti”, “Linija 5”, a limene glazbe zasigurno polako ali sigurno odlaze u zasluženu povijest. Zbog toga su puhački orkestri pravo osvježenje skupnog muziciranja na limenim i sličnim instrumentima i stvaranja novog glazbenog ugođaja za mlade generacije.